

MŪSU PASTOGĖ

XXXVI-metai

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australia Post Publication No NBH 0698

Kaina / Price 60 c. 03.06.1985 Nr. 22 (1894)

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

Sydnejus - Australijos tautos gimimo vieta, smarkiai ruošiasi švesti 200 metų jubiliejų, kuris įvyks 1988 metais. Nemžiau ruošiasi ir vietos lietuviai dviem metais anksčiau, vykstančioms Lietuvių dienoms Sydnejuje. Tikimasi ir laukiama suvažiujančių lietuvių iš visos Australijos. Jau dabar reikėtų pasižvalgyti ir apsispręsti, kokias kelionės priemones pasirinkti, kad suspėtų laiku atvykti į Sydneją. Tai ypatingai svarbu tolimesnėse vietose gyvenantiems lietuviams.

Skelbiame ALDRK sudarytą programą, kuri vėliau bus papildyta įvairių suvažiavimų ir organizacijų pageidavimais.

1986 m. gruodžio 26:
išskilmingos pamaldos,
Lietuvių dienų atidarymas,
Susipažinimo vakaronė.

Gruodžio 27
Sporto šventės atidarymas.

Užjūrio svečių koncertas.

Gruodžio 28
Pamaldos,
Literatūrinė popietė,
Jaunimo koncertas.

Gruodžio 29
Tautinių šokių šventė.

Gruodžio 30
Vaikų vaidybos popietė,
Dainų šventė.

Gruodžio 31
Sporto šventės uždarymas,
Naujųjų Metų balius.

1987 m. sausio 1
Pamaldos,
Atsisveikinimo diena.

Lietuvių Dienų metu veiks meno paroda.

ALDRK informacija

JAUNIMO ATSIŠAUKIMAS

PLJS VALDYBOS PAREIŠKIMAS

Mieli pasaulio lietuviai.

Pasaulio lietuviško jaunimo įgalinti jį atstovauti ir išreikšti jo nuomonę visuomenei, norėtumėm atkreipti jūsų dėmesį į jaunimo susirūpinimą, kurį išreiškė V Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovai. Susirūpinimą dėl lietuvių išlaikymo išeivijoje. Tad kartojame Kongreso raginimą prisidėti prie LITUANISTIKOS KATEDROS rėmimo Illinois Universitete Čikagoje.

Katedra pasižymi tuo, kad ji yra ne tik amžinas lituanistikos šaltinis viso pasaulio lietuviams, bet ir šaltinis ateities išeivijos lituanistų ugdymui išeivijoje. Lituanistikos katedra savo mokslinį darbą pradėjo 1984 metų rugsėjo mėnesį su pirmuoju jos vedėju prof. Bronium Vaskeliu ir pirmaisiais lituanistikos studentais, siekiančiais magistro bei daktaro laipsnių. Katedros galutinam įgyvendimui reikalinga finansinė parama.

Iki šiol virš 1200 lietuvių iš visų pasaulio kraštų suaukojo apie 300,000 dolerių ir JAV Lietuvių fondas pridėjo 60,000 dolerių. Kadangi Lituanistikos katedros įsteigimo sutarties išpildymui dar turime surinkti apie 240,000 dolerių, PLB valdyba ir PLB Fondo taryba šių metų sausio 26-27 savo posėdžiuose nutarė

1985 metus skelbti Lituanistikos katedros metais

ir kviešti visą lietuvių išeiviją bei jos organizacijas prisidėti prie šio vajeaus įgyvendinimo iki šių metų galo.

PLJS valdyba, kuri jau daug metų skatina jaunimą tobulintis lituanistikos mokslo srityje, kviečia visus jungtis į Lituanistikos katedros galutinio įgyvendinimo lėšų vąj.

Australijos lietuviai kviečiami savo aukas siųsti Lituanistikos katedros įgaliotiniui Australijoje B. Stašioniui, Box 205, P.O. Bankstown, N.S.W., 2200 arba perduoti ALB apylinkių valdyboms. Parodykite solidarumą su jaunimu, pažymėdami, kad duodate auką padėti jaunimui išlaikyti savo lietuvių ateityje.

ANTRASIS NIURNBERGO TEISMAS

Toronto dienraštis The Globe and Mail vasario 18 d. išspausdino straipsnį apie profesorius Romo Vaštoko kalbą, pasakytą Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimo metu. Kalbėtojas ragino lietuvius ir kitus Europos kilmės kanadiečius prisidėti akciją už naują Niurnbergo teismo sesiją, kuri svarstytų sovietų nusikaltimus ir patrauktų atsakomybės nusikaltėlius. "Aš kreipiuosi

į jus šiandien", pareiškė Vaštoka, "užbaigti Niurnberge tik pusiau užbaigtą darbą, nes sovietų karo nusikaltėliai niekad nebuvo teisiami. Pavadinkim tą teismą Antruoju Niurnbergu. Tepamato pagaliau pasaulis jų nusikaltimus ir teisgirsta jų vardus". (Versta iš anglų kalbos.)

Vaštoka pasiūlė, kad kiekvienoje laisvojo pasaulio sostinėje būtų sudaryta komisija, kuri apklausintų

II Karo pabaiga

40 METŲ SUKAKTUVĖS

Hitlerio kariuomenei nesustabdomai braunantis į Prancūziją, Italijos diktatoriaus Mussolini nervai neišlaikė ir jis paskelbė karą D. Britanijai ir Prancūzijai, įsiverždamas į pastarąją iš pietų.

Italijos paskelbimas karo alijantams karinį konfliktą išplėtė į Viduramžių jūrą, kuri buvo svarbi anglams palaikymui ryšių ir tiekimo iš Tolimųjų rytų, Indijos, Australijos ir Naujosios Zelandijos, jau nekalbant apie Artimuosius rytus, iš kurių, per Sueco kanalą buvo vežama nafta, reikalinga ir būtina motorizuoto, modernaus karo vedimui.

Nors anglų laivynas ir dominavo Viduržemio jūroje, bet pagrindinį naftos tiekimą iš Artimųjų rytų anglams prisiėjo nukreipti aplink Afrikos kontinentą, iš ten į Atlantą, kuriame siautėjo vokiečių povandeniniai laivai, kurie, prieš įvedant konvojus su karo laivų apsauga, paskandino daug į Angliją plaukiančių laivų.

Užėmę Prancūziją, Europos žemyne vokiečiai sau priešų neturėjo. Iš vis buvo likęs tik vienas priešas - Didžioji Britanija.

Kai kurių istorikų nuomone Hitleris būtų tai niekados rimtai negalvojęs keltis per Lamanšą ir užkariauti Didžiąją Britaniją. Būk tai jis buvo pasirodęs pailkti į ramybę, jei jam būtų duotos laisvos rankos Europoje ir priėjimas prie pasaulinių rinkų ir žaliavų kolonijose.

Po prancūzų paklūpimo Wehrmacht netgi demobilizavo dalį kareivių. Pradėtas intensyvus Didžiosios Britanijos puolimas iš oro yra aiškinamas Hitlerio noru įrodyti anglams, kad tolimesnis jų priešinimasis yra betikslis. Panašiai yra aiškinamas ir Hitlerio pavaduotojo Rudolf Hess skrydis į D. Britaniją, pasibaigęs Skotijoje. Esa, jo misija buvus derėtis su anglais. Iš anglų pusės apie Hess skrydį žinių nėra daug. Dar iki šiol dauguma dokumentų apie jo tardymą yra klasifikuoti kaip "visiškai slapti", o pats Hess tebesėdi Spandau kalėjime, Berlyne.

Bet vokiečių Luftwaffe nepavyko sunaikinti anglų aviacijos, kuri nors ir mažesnė jėga, bet naujai išrasto radaro pagelba, jas taip sugebėjo panaudoti, kad dėl didelių nuostolių, dabar taip vadinamą "Britanijos mūšį" (Battle of Britain), vokiečiai pralaimėjo.

Neseniai tapęs ministru pirmininku Winston Churchill, jau nuo 1933 metų ragino Hitleriui pasipriešinti jėga. Nors Didžioji Britanija ir liko viena kovoti prieš nacistinę Vokietiją,

liudininkus ir rinktų dokumentus. Jis perspėjo, kad nebeliko daug laiko, nes "didžiojo teroro" liudininkai jau paseno ir jų skaičius kasdien mažėja. Komisija turėtų užbaigti savo darbą ir paskelbti savo duomenis ir išvadas

bet, min. pirm. Churchill vadovaujama, ji nesirengė su Hitleriu derėtis ir jam nusileisti.

Tai yra verta prisiminti sovietiniams istorikams. Tuo laiku, kai britai, patys nebūdami tvirti, nenusileido Hitleriui, traukiniai su strateginėmis medžiagomis sekė vienas kitą iš Sovietų Sąjungos į Vokietiją. O komunistinės darbininkų sąjungas vakaruose Stalinas kurstė nesipriešinti Hitleriui, ginant savo kraštus, joki nebuvo užpulta Sovietų Sąjunga.

Nusprendęs nesikelti į Didžiąją Britaniją, Hitleris pradėjo galvoti apie žygį į rytus, į Sovietų Sąjungą. Tuo jis sulaužė pagrindinių vokiečių generallinio štabo dėsni, priimtą po Pirmojo pasaulinio karo: nekovoti dviem frontais. Didžioji Britanija, nors ir silpna, nors ir už kanalo, bet buvo dar nepaklūdyta.

Mussolini, tuo tarpu, pavydėdamas Hitleriui, nusprendė išplėsti Italijos imperiją užimdamas kitoje Adrijos jūros pusėje esančias Albaniją ir Graikiją. Albanijos avantiūra jam pavyko, bet Graikija pasirodė esąs kietesnis riešutas ir italų armijos, beveik neižengė į Graikiją, "užsalo", nepajėgdamas palaužti graikų pasipriešinimo.

Nesisekė italams ir Afrikoje, kur britų armija juos pradėjo stumti iš kolonijų.

I rytus žygiuoti planuojančiam Hitleriui, Mussolini nepajėgumas užtikrinti Balkanų sparno buvo nepriimtinas. 1941 metų pavasarį jis Wehrmacht įsakė smogti į Balkanus, kurie dėl Berlyno - Romos ašies partnerio (Italijos) įklimpimo Graikijoje, pradėjo svyruoti savo ankstesniame, jei ir, ne aktyviame pritarme, tai bent pasyvioje laikysenoje Hitlerio atžvilgiu. Jugoslavijos vyriausybės pasikeitimas vokiečiams nedraugiškai nusiteikusia, Hitlerį privertė žygiuoti į Balkanus. Balkanų vaistybės "Žaibo karui" atsispyrė negalėjo ir per kelias savaites Hitleris atsiekė tai, ko Mussolini nepajėgė padaryti per kelis mėnesius: vokiečių kariuomenė atsidūrė ne tik prie Viduržemio jūros užimdama Graikiją, bet ir pačiame jos viduryje, su oro desantu pajėgomis užimdama Kretos salą. Pietinis Rytų sparnas buvo apsaugotas, Rumunija, Bulgarija ir Vengrija atsidūrė Vokietijos satelitų padėtyje.

Bet ši operacija privertė Hitlerį atidėti Sovietų Sąjungos puolimą (Operation Barbarossa) šešiom savaitėm, kurių jam pritrūko 1941 metų pabaigoje.

Bus daugiau

Jungtinėse Tautose ne vėliau kaip 1986 m. "Tada mes paprašysime Vakarų demokratijų vėl sušaukti Niurnbergo teismą Antram Veiksmai," pridūrė Vaštoka.

(ELTA)

Tęsinys

Graikuose vaikščiojantieji rapsodai jau vėlesniais laikais dažniausiai skandavo – deklamavo heroines giesmes. Jos nežinomo autoriaus ar autorių buvo apjungtos į Iljadios ir Odisejos poemas, jas priskiriant lyg ir Homerui. Tai hegzametras (1 šešiamatis) – šešiapėdė eilutė, paremta ilgais ir trumpais skiemenimis. Skanduoiant ilgąjį skiemenį užėmė du kartu tiek laiko, kiek trumpąjį. Tariant ilgąjį skiemenį, buvo mušama pėda ar lazda bei pakeliant palydimoją instrumento balsą. Eilutės dalis su ilguoju ir jį palydinčiais trumpaisiais skiemenimis vadinama pėda. Klasiniame hegzametre penkios pėdos buvo triskiemėnės, kur pirmasis buvo ilgas ir du trumpi. Paskutinioji buvo dviskiemėnė – ligas ir trumpas skiemo. Triskiemėnė pėda iš graikų kalbos vadinama daktilinė, dviskiemėnė spondejinė. Graikų "sponde" – geriamoji auka. Spondėjais rimuota aukojamosios eilės: skanduoiant bei deklamuoiant dalį vyno nupildavo dievams ant aukuro ugnies ar šiaip ant žemės.

Mūsųose Homeras išverstas šešiapėdėmis eilutėmis, bet vietoje ilgojo skiemens įvesta kirčiuotasis, o jį palydį nekirčiuoti. Tai jau vadintina toniniu hegzametu. Iš Odisejos: –VYrą paGarbinki, MŪza, priTYrusi VARGo diDŽIAUSio ILgamet JŪroje VARGusį, ŠVENTąją TROJą suGRIOvus.

Romėnuose pirmieji eiliuotojai sekė graikus ir kūrė lotyniškai klasiniu hegzametu. Iš jų ryškiausias bei labiausiai žinomas "Eneidos" autorius Vergilijus. Hegzametrinės eilutės viduryje yra stabtelėjimas – ce zura. Iš "Eneidos":

–Arma virumque cano
Troiae qui primus ab oris...

Vietoje graikų rapsodų viduramžiais Europoje sutinkame bardus, trubadūrus, minezingerius, mūsųose vaidilas, krivius, vaidelotus. Senųjų prūsų žinio sakralines apeigas aprašo dominikonas Simon Grunau 1529 m. Iš aprašymo matome, kaip senoji tikėjimo sakralinis ritualas jungiasi su naujuoju – krikščionybe. Grunau žodžiai:

–Vaidelotui ant paaukštinimo užkeista kėdė, kad jis su gaiva beveik lubas siekt. Ir taip jis pamoksiavo jiems. Pradžioje jis kalbėjo apie jų kilmę ir ką jie yra padarę. Po to jis pasakojo apie 10 Dievo įsakymų. Iš tiesų, iki šiai dienai aš nieko gražesnio nesu girdėjęs. Paskiau buvo atvestas avinas. Pašventino jį ir kalbėjo ilgą maldą. Aviną tvirtai laikant, vaidelotas nukirto jam galvą... Avino mėsa sudėliojo ant ažuolo lapų ir paliko kepti. Kol buvo kepama, kiekvienas klaupėsi prieš vaidelotą. Šis patraukia už plaukų ir švelniai suduoda ranka per ausį. Ir tai yra išrišimas iš nuodėmių. (Citata imta iš H. Gerlach, Nur der Name blieb, Ulm, 1978, 272 p.)

Po poros šimtų metų su viršum Mažosios Lietuvos (Klein Litauen) žemėse moko žmones protestantų pastorius Kristijonas Donelaitis. Tik ir jis vaidila, nes moko ir savo didaktinėmis, hegzametrinėmis metų laikų idilėmis. Jos panašios graikų Heziodo ir romėnų Vergilijaus bukolikoms. Gamtos vaizdų peizažuose sutinkamas lietuvis eiliuotai mokomas netik krikščioniškojo tikėjimo dorybių, bet ir gyvenimiškųjų pareigų savojai baudžiavinėje būsenoje. Toninis Donelaičio hegzametras yra nutolęs nuo klasinio, nes daktilinės pėdos maišomos su spondėjinėmis. Paskutinė vis dėlto spondėjinė. "Pavasario linksmybės" pradeda:

– JAU sauLElė VĖL atKOPdama
BUDino SVIetą

IR žieMOS šaltOS triūsUS par-
GRIAUDama JUOkės.

Tikrasis hegzametras, reikia laikyti, pasibaigė su senąja graikų bei lotynų kalba. Anglas Philip Sidney (1554–86) bandė kurti klasiškuoju hegzametu, griežtai sekdamas lotynų autorius, pėdas sudarydamas iš ilgųjų ir trumpųjų skiemenų. Tačiau William Webbe 1586 m., versdamas Vergilijaus georgikas, naudoja, tiesa, šešiapėdę eilutę, bet pėdos iš kirčiuotų ir nekirčiuotų skiemenų. Tai jau toninis hegzametras kaip ir pas mūsų Donelaitį.

III

Viduramžiais eiles rašiusieji gyvojo kalboje nebevertojama lotynų kalba buvo praradę ankstyvesnįjį ilgųjų ir trumpųjų skiemenų pajautimą. Pagaliau labiau, bent tarp šviesesniųjų, paplito raštas, todėl eiliuota ne tiek deklamavimui bei skandavimui, kiek skaitymui. Pakrypta į silabinį eilavių (gr. syllabikos), kuris rėmėsi vienodu skiemenų skaičiumi eilutėje. Šis eilavių būdas paplito tarp romanų, germanų ir slavų kalbų. Rusuose išliko iki Lomonosovo, lenkai tebevertuoja ir šandien. Jis geriausiai tiko tom kalbom, kurios turi pastovų kirtį.

Ankstyvieji lietuvių poetai, sekdami lenkus, taip pat eilavo silabine eilėdara. Kelios eilutės iš Antano Baranauko "Anykščių šilelio", kur visur eilutėje 11 skiemenų:

– Kalnai kelmuoti, pakalnės nuplėkė!

Kas jūsų grožei senobinei tiki?
Kur toji puikybė jūsų pastėjo?
Kur ramus jūsų užimas nuo vėjo...
Su Maironio mūsų poezija pasuko į toninį eilavių. Atsiremta vienodu kirčiuotų ir nekirčiuotų skiemenų pasiskirstymu eilutėse ir skaičiumi

pėdose. Mūsų liaudies dainos yra turėjusios Maironiui stiprios įtakos. Tikėjimas į sakralinę poezijos kilmę bei paskirtį dar labai žymus pas Maironį. Jam poetas yra tas, kas su turėjęs pėdų. Senieji poetai to ikvėpimo kreipėsi į mūzas. Dantel ikvėpėjas, bet jau mokytojo prasme, yra Vergilijus. Adomas Mickevičius savo "Ponė Tade" ikvėpimo kreipiasi į Mariją: – Šventoji motina, Čenstachavo gynėja.

Tavim ir Aušros vartai Vilniuje garsėja!

Dabar Tu neški mano ilgesingą sielą,
Į tas kalvas miškingas, į laukus žaliausias,

Kur Nemunas plačiai banguoja, mėlynasis.

Maironis suasmeniną pačią poeziją, kurią jis pavaizduoja moters pavidalu, ji yra ir poeto ikvėpėja. Eilėraštyje "Poezija" skaitome:

– O ji, padavus man lyrą,
Į tą užburta vedė šaį.
Kur takas ašaromis byra,
Kurioi retai kas eiti gali.
Grožybių paslaptis nurodžius,
Ji širdį man jausmingą gvildė;
Jai stebuklingus davė žodžius
Ir ausį dainomis pripildė.

Maironis ėjo klasikų keliais. Klasikais čia vadiname išvirtinčius autoritetus. Iš jų Maironiui įtakos yra turėję: J.F. Schiller, A. Mickevičius, A. Puškinas, M. Lermontovas, I.W. Goethe. Šių klasikų poezija, kaip ir kitų čia nesuminėtų, yra aiški, logiška, harmoninga, todėl išlaikytas vienodas ritmas ir eilučių sąskambis – rimavimas. Estetinė norma čia yra racionaliai suvokiama tiesa, tarmu janti gėriui. Nėra jau tokio didelio skirtumo tarp realistų ir romantikų, kurie laikosi klasicizmo tradicijų. Pastarieji tik svajingiesni, nes pirmu mas atiduotas intuičiai, emocijai istoriją perpinant padavimais, ateitį nesigalint iliuzinių spalvų.

Bus daugiau

Penkių prezidentų karas

Amerikos kairieji nusiplovė rankas sakydami, kad Vietnamo karas buvo penkių USA prezidentų karu, bet A. Solženitsyn ir vėliau buv. prez. R. Nixon jį pavadino Trečiuoju pasauliniu karu, kurio pralaimėjimas sukūrė Vakarų pasaulio vienybę ir pasitikėjimą Amerika, o komunistai laimėjo Vietnamą, Laos ir Cambodiją.

Ši met suėjo 10 metų, kai į Saigoną įžygiavo Vietnamo kompartijos kadrų ir išvaduotojų armija. To karo pasekmės mums primena ne tik vargingas ir tragiškas pabėgėlių dienas, bet ir tai, kad esame Pietų Rytų Azijos papėdėje.

Antro pasaulinio karo metu iš čia japonai išvyjo prancūzus. Tuo pasinaudoję vietos komunistai sukūrė tautinę – komunistinę koaliciją. Kai japonai buvo nugalėti, toji koalicija paskelbė Vietnamą respublika ir Sov. Rusijoje "išmokslintasis" Ho Chi Min tapo jos prezidentu.

Japonus nugalėjus, prancūzai grįžo Vietnamą, bet turėjo skaitytis su ten esančia komunistine valdžia. Jiems bandant išsisukinėti, Ho Chi Min 1946 m. pradėjo partizaninę kovą prieš prancūzus.

1949 m. Kinijoje Mao Tse Tung išvyjo Chiang Kai Shek, užbaigė "išlaisvinimą" ir pripažino Ho Chi Min respubliką. Sov. Rusija neatsiliko. Kolonistai turėjo pasitraukti, bet amerikoni vistik rėmė Vietnamo karalių Bao Dai. Prancūzai atsigaubeno apie 390.000 karių. Bet 1953 m. buvo sumušti. Tada 1954 m. Ženevoje raudonoji Kinija, Prancūzija, Sovietų

Sąjunga ir Amerika sutarė Vietnamą padalinti "amerikoniškai": šiaurinę dalį atidavė Ho Chi Min, o pietinę dalį Bao Dai. Jau ankščiau "amerikoniškai" buvo padalinta Vokietija ir Korėja, o dabar Viet Nam.

Nuo čia ir prasidėjo Amerikos vargai: 1956 m. prancūzai, savo "uodegą" iš Vietnamo džiunglių ištraukė, "patenkinti" grįžo namo, o amerikoni, savo "uodegą" iškiso, remdami Bao Dai, Prezidentas D. Eisenhower karinio įsikišimo vengė, o Vietnamo komunistų partizanų veikla didėjo.

Rinkimuose Bao Dai buvo pakeistas Ngo Dinh Diem, kuris išsilaikė iki 1963 m., bet jis komunistų infiltracijos nesustabdė. Komunistai panaudojo taip vadinamą "mass media" ginklą savo disinformacijai ir propagandai skleist. Budistai vienuoliai viešai deginoti Saigone, o kairieji apaštalai Amerikoje kėlė triukšmą spaudoje, kiršindami viešą opinią, kad esą USA prezidentai nesirūpina žmogaus teisėmis Vietname.

Tada antrasis prez. J. Kennedy 1963 m. deklaravo karinę paramą Pietų Vietnamui. Pats prez. J. Kennedy buvo greit nužudytas. Atrodo, kad Nikita Khrushchev kerštas išsipildė už jo pažeminimą Kubos apginklavimo susikirtime.

Trečias Amerikos prez. L. Johnson dar daugiau paramos suteikė, bet viešoji opinija ir "mass-media" priverė bombardavimus sustabdyti, o taip pat užkirtu jam kelią būti išrinktu. Ketvirtasis prez. R. Nixon

Viet Name turėjo pusę milijono gerai ginkluotų karių ne tik fronte, bet ir namie. Amerikonų valia kariauti palūžo, kariškai tarant, užnugaris pasidarė nesaugus. "Boys" degino i kariuomenę stoti šaukimus, demonstravo, dezertyravo, tėvai protestavo ir t.t.

Darėsi aišku, kad karas buvo pralaimėtas ne tik Vietname, bet ir Amerikoje. Prez. R. Nixon pažadėjo "boys" sugrąžinti namo. Jo vaist. sekr. H. Kissinger, tas "magiškas" daktaras, pirmiausiai turėjo gauti leidimą iš Maskvos. 1968 m. komunistų Tet ofenzyva Vietname nepavyko, bet amerikoni jau nesirūpino savo laimėjimo išnaudoti, nes tuo tarpu Dr. H. Kissinger maldavo Leonid Brezhnev paleisti "popierinio tigrą" uodegą iš Vietnamo spąstų.

1973 m. Paryžiuje prie stalo susėdo didysis su mažiukais ir, visam pasauliui stebint, pasirašė nesvarbų ką, nes vistik žinota, jog nebus laikomasi. Dr. H. Kissinger ir Šiaurės Vietnamo Le Duc Tho gavo už tai Nobelio taikos premijas, o Pietų Vietnamo atstovas Tran Van Lam tik tuščius pažadus.

Amerika dar niekad nebuvo patyrusi karinio atsitraukimo, todėl, kai prez. R. Nixon "mass-media" paragiovusį taršė, penktasis prez. G. Ford skubino "boys" pargabenti namo. Komunistai, stebėdami šią graikišką tragediją, rengėsi atakai. Jei amerikoni pusė milijono gerai aprūpintų karių nepajėgė jų veržimosi sulaukyti, tai dabar jau buvo aišku kas laimės.

1975 m. balandžio 30, prez. G. Fordas įsakė savo ambasadoriui G. Martin aplieisti Saigoną. Paskutinės transporto priemonės buvo rezervuo-

tos "mass media" reikalams, kuriai bijoti komunistų nebuvo reikalo. Bet kokio civilio vietnamiečių evakuacijai nesirūpinta. Vėliau darytos propagandinės fotografijos su vietnamiečių našliaičiais nepateisino amerikoni elgesio, paliekant net savo bendra darbius komunistų sauvalei.

Be abejo, ši karą vedė penki demokratiškai išrinkti Amerikos prezidentai. Bet tame kare taip pat dalyvavo niekeno demokratiškai nerinkta viešosios opinių atstovų "mass media" su įvairiaspalviomis miniomis, tik jau ne toje pačioje pusėje. Ne be reikalo šimet ankštą minėtasis Le Duc Tho, pas jį pergalės dešimtmečio minėjimo proga atsilaikiusiems žurnalistams išreiškė padėką Amerikos liaudžiai už paramą ir pagalbą šiai pergalei pasiekti!

Amerika neteko 58.000 žuvusių karių, turėjo 300.000 sužeistų ir išleido apie 150 tūkstančių milijonų dolerių. Didžiulis karo grobis atiteko komunistams, o gerai įrengtu kariniu uostu dabar naudojasi Sovietų Sąjunga.

PASKAITA PABALTIEČIAMS

PLB vicepirms. Mykolas Drungas, kaip PLB atstovas, buvo pakviestas dalyvauti Amerikos pabaltiečių laisvės lygos (Baltic American Freedom League) surengtoje IV žmogaus teisių konferencijoje kovo 23 d. Los Angeles. Čia jis skaitė pirmąją konferencijos paskaitą, apžvelgdamas dabartinę Pabaltijo valstybių nepriklausomybės ir žmogaus teisių būklę.

Šiais metais minime Antrojo pasaulinio karo pabaigą, bet taika nepasiraišyta ir neįgyvendinta iki šiol. Po karo daug tautų ir žmonių neteko saugumo, prarado savo žmogaus teises. 1948 m. Jungtinės tautos paskelbė žmogaus teisių deklaraciją, o po 20 metų, 1968 metus paskelbė tarptautiniais žmogaus teisių metais. Deklaracijas abiem atvejais pasirašė ir Sovietų Sąjunga. Čia aš pateikiu keletą tos deklaracijos straipsnių, iš kurių lengva suprasti kaip sovietai nesąžiningai vykdo savo įsipareigojimus.

Article 5

No one shall be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

Article 12

No one shall be subjected to arbitrary interference with his privacy, family, home, or correspondence, nor to attacks upon his honor and reputation. Everyone has the right to the protection of the law against such interference or attacks.

Article 13, Section 2

Everyone has the right to leave any country, including his own, and to return to his country.

Article 20, Section 1

Everyone has right to freedom of peaceful assembly and association.

Reikia būti akliems ir kurtiems, kad nematykite sovietų klastos ir veidmainystės, jokia geležinė uždanga to negali uždengti. Pabaltijo kraštuose sovietai vykdo planingą tautų genocidą ir gerai žino koki nusikaltimą jie daro, todėl slepia visus savo nusikaltimus darbus. Sovietų Sąjungoje kalėjimai, kacetai ir kalinių sąrašai bei jų adresai yra valstybinė paslaptis (žiūr. Avraham - Wellcome to USSR). Nuteistųjų vardus ir adresus nepaprastai sunku yra gauti. Sąrašai, kurie pas mus patenka, yra pogrindžio kovotojų išaiškinti ir mums prisiųsti, kad mes jiems kiek galėdami padėtume. Kalinio vardas, kuris išeina iš Sovietų Sąjungos ribų, už geležinės sienos, patenka KGB dėmesin, kurie daugiau ar mažiau yra įpareigoti prisilaikyti tarptautinių sutarčių. Tuo būdu pagerėja kalinio padėtis, nes jis tampa tarptautinių sutarčių objektu. Tai labai nemalonu sovietų propagandai, kuri nepalaujamai skelbia, kad pas juos viskas eina pagal

tarptautinius susitarimus. Kuo daugiau kalnys gauna iš užsienio laisvų, tuo jis darosi reikšmingesnis ir tuo jo padėtis gerėja. Geriau yra ir tam kraštui, kurio gyventojai sugeba išvystyti didesnę propagandą užsieniuose prieš sovietų savivaliavimą. Tuo būdu mes, užsienyje gyvenantieji, turėtume ateiti į pagalbą mūsų broliams gyvenantiems Lietuvoje. Jei Lietuvoje yra kiek geresnė padėtis, tai tik todėl, kad mes čia platiname ir skelbiame Kronikas ir kitus pagrindinius laikraštukus.

Sovietai bijo tokios antisovietiškos propagandos ir labai žiūri, kad blogos žinios apie juos neišeitų į viešumą. Mūsų pareiga kaip tik tokius faktus iškelti ir parodyti pasauliui. Tam reikalui mes turėtume geriau susiorganizuoti, daugiau dalyvauti antisovietinėse demonstracijose, daugiau paremti tuos, kurie tokius darbus dirba. Patogus būdas prisidėti prie tos kovos - rašyti sąžinės kaliniams laiškus. Tuo palengvinsime ne tik kalinio dvasinį stovį, bet ir materialinį, teisinį bei humaninį elgesį pajus nelaimingasis iš savo budelio, bijančio atsakomybės. Greitu laiku bus birželio išvežtųjų minėjimai, kodėl neuorganizuoti tokių laišku pasiuntimą didesniu mastu?

Mūsų tauta kalama apie kryžiaus už tai, kad ji nori būti laisva: mes esame tie, kurie gerai pažįstame sovietų kėslus, metodus, klastą; mes esame tie, kurie gali kalbėti apie tiesą. Taigi kalbėkime apie tiesą, aiškinkime tiems, kurie jos nežino ir duodasi suvedžiojami. Reikalaukime kiekvieną progą teisingumo ir žmogaus teisių įgyvendinimo. Nepamirškime ir neleiskime niekam pamišti, kad mūsų tautiečiai Lietuvoje surinko 17.000 parašų, kuriuos įteikė Sovietų Sąjungos generaliniam sekretoriui Brežnevui ir taip pat UN generaliniam sekretoriui, rizikuodami savo laisve ir gyvybe, o mes čia neturime drąsos nelaimingam kaliniui parašyti laišką, kokia gėda! Nemanykite, kad tas 17.000 parašų nieko nepadėjo, kad mūsų antisovietinės demonstracijos nieko nepadėjo, ar kad mūsų parašai ir laiškai nieko nepadės. Visa tai palieka istorijoje ir lemiamam momentui gali turėti didelės reikšmės. Mes reikalaujame žmogaus ir piliečio teisių įgyvendinimo visame pasaulyje ir jungiamės su visais geros valios žmonėmis.

A. Mauragis

LAIŠKAI IŠ LIETUVOS

Mielas broli,

tavo atvirutė su sveikinimais Motinos dienai atėjo pavėluotai. Mūsų mama mirė. Palaidojom gimtinėje, su kunigu. Tavo vyresnis brolis dėl to nevažiavo ir laidotuves. Neįprasta buvo matyti tokią didžiulę šviesią gražią atvirutę su tokiais švelniais žodžiais Motinai. Pas mus Motinos diena beveik nebešvenčiama. Vietoje to - Tarptautinė moters diena kovo aštuntą dieną. Tiek to ir šventimo. Darbovietėse moterys "pagerbiamos": susirinkime - minėjime viršininakas, partinės organizacijos sekretorius ir profsąjungos pirmininkas paaiškina, kokios laimingos moterys mūsų šalyje, kad jos lygiateisės su vyrais, turi darbą, yra gerbiamos ir pan. Vėliau kai kuriose įstaigose moterims įteikiama po tulpę, o po to visi kartu nusigeria. Apie tikrąją moters padėtį daug nerašysiu, spėsk pats, kokia ji, jei net mūsų laikraščiai, kurie kaip

žinai, "gražina" tarybinę tikrovę kiek išmanydami, rašo apie tai.

Tavo brolis

NEJAUGI KASDIENINIS MOTYVAS?!

Nežiūrint nuolatinio sovietinės Lietuvos valdžios gyrimosi apie lygias moterų teises sovietinėje santvarkoje, moterys, dėl nuolatinio nedateklų ir blogo prekių paskirstymo, bei Sovietų Sąjungoje išsakniujusio vyrų dominavimo (kiek moterų yra politbiure ar vyriausybėje?) yra antros klasės piliečiai. Be savo tiesioginių darbų jos turi maitinti šeimą, auginti vaikus, skalbti, siūti. Sovietų Sąjungoje dar iki šiol nėra automa-

PRITARIMAS ŽYGIUI SKANDINAVIJOJE

Vyriausio Lietuvos Išlaivinimo Komiteto Valdyba pritarė Pabaltiečių Tautos ir Laisvės ryžto žygiui Skandinavijoje praėjusių metų vasario mėnesį ir pradėjo energingai šiam įvykiui ruoštis.

1984 m. birželio mėnesį VLIKas paragino Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininką jungtis prie jaunimo iškylos Baltijos jūra. PLJS valdyba liepos 17 d. nutarė iškylą remti:

"...esame pasiruošę dirbti kartu su visomis organizacijomis, kurios remia šį projektą. Norėtume, kad visos lietuviškos organizacijos vieningai stotų įgyvendinti šį įvykį."

Amerikos Lietuvių Taryba vasario pradžioje išplatino tūkstantį VLIKo paruoštų pranešimų apie Kopenhagoje įvyksiantį Sovietų Sąjungos teismą ir Pabaltiečių Tautos ir Laisvės išvyką Skandinavijoje.

Prie išvykos Baltijos jūra prisidėjo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba, kuri š.m. kovo 25 taip atsakė išvykos organizatorių latvių atstovui Čikagoje:

"PLB Valdyba sveikina pabaltiečių jaunimo iniciatyvą keliant Pabaltijo valstybių nepriklausomybės klausimą tarptautinėje plotmėje naujais būdais, kaip Tautos ir Laisvės išvyka. Mes pritariame šiam įvykiui ir ketiname padėti reklamuoti jį per Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungą ir skatinami lietuvių bendruomenę, o ypač

tinų skalbimo mašinų, gatavi, pasiūti rūbai neįmanomi nešioti, o i krautuves apsipirkti ir valandomis eilėse stovėti jas verčia nuolatinis trūkumas kasdieninio vartojimo prekių - negavus vieno, moteris, žinodama ko nori, perka ką kita - vyras, gi, negavęs grįžta namo.

Iš Vilniuje lietuvių kalba leidžiamo laikraščio "Vakarinės naujienos, perspausdiname kasdieninės buities vaizdelį.

Daugelio vilniečių diena prasideda autobusų ir troleibusų stotelėse. Kartais vėluoja autobusas, kartais mes laiku nesukombame, o tada jau nervingai trepsime jo laukdami. O kas darosi autobusui atvažiuavus?! Niekas neatšimena mandagumo, atidumo, niekas nepadeda senutei, niekas neikelia mažyliu... Užtenka pamatyti vaizdą Olandų gatvėje, kur pirmoji 26-ojo maršruto autobuso stotelė, kad būtume nemaloniai nustebinti. Būrys žmonių, dar autobusui nesustojus, - puola prie durų. Vairuotojas, pažindamas savo nuolatinis keleivius (Vilniuje besitobulinančius medicinos darbuotojus), atidaro net priekines ilgojo "Ikaro" duris. Stumdydamiesi, vienas per kitą išokę į autobusą, krepšiais, rankomis užima vietas savo draugams. Ir kiek paskui reikia pastangų užleisti vietą paskutinei įlipusiai mamai su mažyliu. Triukšmas, garsios kalbos - tarsi i ekskursiją susiruošusių. Ir pašalietis (ne iš tų vienas kitam pažįstamų) neįaukiai čia pasijunta...

Nieko nenustebins kiekvieno mūsų pasakymas: "pavargau per dieną". Tačiau tai nesuteikia mums teisės "išsikrauti", atsipūsti kitų sąskaita.

Pažvelkime į tas porą valandų po darbo, kasdien praleidžiamų įvairiose buitinio aptarnavimo įstaigose, parduotuvėse.

Mamos skuba į lopšelius - darželius. Jei ten nekilo konfliktas su auklėtoja

jaunimą, joje dalyvauti ir ją remti."

Pabaltiečių Tautos ir Laisvės ryžto žygis Skandinavijoje yra nepaprastos svarbos įvykis. VLIKas yra labai suinteresuotas jo pasisekimu bei gausiu lietuvių dalyvavimu ir jam įgyvendinti paskyrė \$60,000. Tai suma, kuri žymiai viršija ankstesnės VLIKo - TAUTOS FONDO metinės samatos. Išde ne tik nėra atliekamų lėšų, bet joms papildyti būtinos gausios aukos. Tačiau žygio svarba ir pramatoma politiška nauda Lietuvai yra didesnė negu rizika. Žygis būtų neįmanomas be lietuvių įsipareigojimo jį remti.

Europos spauda nuo praėjusių metų vidurio žygiui paskyrė keliasdešimt straipsnių ir jie dažnėja. Jau vien ši propaganda yra verta išlaidų. Žygiui prasidėjus, spaudos ir televizijos korespondentų ir politikų dėmesys bus dar didesnis, ypač, jeigu jame dalyvaus ne tik vyresnieji, bet ir jau svetur gimę mūsų jaunimas.

Pritarimą žygiui galima parodyti aukomis TAUTOS FONDUI. Galima jį parodyti taip pat prisidedant prie atskirų jaunųjų ar jų grupių dalyvavimo išlaidų. Raginame jaunimą pirmiausia ieškoti savo kelionės rėmėjų gyvenamoje aplinkoje, pas pritariančius asmenis, vietos organizacijas, taipgi siekti paramos centrinėse organizacijose, kurios prie žygio dar neprisidėjo ir kurios kolektyviai yra šimteriopai pajėgesnės negu VLIKas - TAUTOS FONDAS.

ELTA

dėl kokios nors vaiko priežiūros smulkmenos, tai, su ziržiančiu vaiku atėjus į parduotuvę, jau tereikia mažytės kibirkstėlės, kad kiltų barnis.

I F. Dzeržinskio gatvėje įsikūrusią skubaus avarinės taisyimo atelę užima mama su vaiku. Ilgoka eilutė. Moteris maloniai prašo be eilės atsiimti auilnukus, nes mažyliui per sunku laukti...

Isteriškai šaukianti moterėlė nuveja tolyn mandagumą, paslaugumą, aiškindama, kad ir ji skubanti, kad vėluoja į darbą, kad jos irgi vaikai laukia. Eilė tyli. Į apykakles sukištos galvos net nepasiuska mamos link. Ši išeina. O "skubančioji", atidavusi batelius taisyti, sėdi ir šnekučiuojasi... Virš priėmėjos langelio užrašas: "Būkite vieni kitiems paslaugūs".

Dabar į gėlių parduotuvę! Ir viduryje savaitės būna švenčių, lankomi ligoniai, sveikinami jubilatai. Eilutė ir čia... Mergaitė, prieš save stovinčiai pasakiusi, kad sugrįš, nu-eina pasižiūrėti, kokias gėles šiandien parduoda. Sugrįžusi randa dar vieną moterį, kuri "nieko nenori girdėti".

Reikėjo palaukti, kol kas nors ateis, tuomet eiti. O dabar - už manęs stovėsit, - tvirtu balsu mėgina įrodyti savo teismumą.

Smulkmena? Galbūt. Bet mes perkame gėles. Kažką sveikinsime, linkėsime... O nuotaika jau sugadinta?!

Išsprūdęs piktas žodis įskaudino, pažemino.

Tiesa, pavargstame per dieną. Bet užuot pastūmę, alkūnėmis prasiskynę kelią autobuse - šypeltumėme, parodytumėme dėmesį mamai, kuriai, be abejonės, dar tiek rūpesčių namuose, jei, užuot išsibarę gėlių parduotuvėje, verčiau šneketlėtume, padėtume išrinkti gėles ar tiesiog palinkėtumėme geros nuotaikos?.. Tikriausiai ir nuovargis ištriptų.

Kilnus tikslas ir pamėgimas lietuviškos dainos gegužės 18 i Adelaidės Lietuvių namus sutraukė pilna salė tautiečių.

Koncerto tikslas paremti Australijoje ruošiamą VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

Skaitlingus koncerto išpildytojus iškviėtė ir vakarą suorganizavo Adelaidės "Ramovės" dinamiškai aktyvus pirmininkas V. Vosylius, kuris tardamas vakaro atidarymo žodį, visus menininkus, kiekvieną atskirai iškviėdamas i sceną, pristatė publikai.

Pirmą kartą teko išgirsti V. Danių. Jis dainavo solo ir duetu su B. Staigaitiene. Gražus lyrinis tenoras, kurio kai kuriuos vokalinius trūkumus kompensuoja užtikrintai, šviesiai skambančios aukštos gaidos. Pradėjo lyg tradicija tapusia "senute" - "Kur bakūžė samanota". Ši daina visada gražina išsivius prisiminimais i gimtąjį kraštą, gi dainos žodžiai "... vargas ten tebėr" telkia savyje prasmę ir šiandienai. Įdomu buvo klausytis V. Klovos, liaudies dainos pagrindu, stilingai suharmonizuotos "Siuntė mane motinėle" dainos. Duetai su B. Staigaitiene buvo atlikti sklandžiai. B. Gorbulsio "Meilė pražydo" savo emocija, švelnia melodija ir jautriais žodžiais publikos reikalavimu suskambėjo dar kartus.

Kitas solistas - adelaidiškų "senas pažįstamas" - bosas J. Rubas. Jis papildo ir vyrų okteto sastatą. Atliekant L. Povilaicio "Senbernio dainą" jis ją nuspalvino gyvu interpretaciniu humoru, o po ūdrio dainos iš V. Klovos operos "Pilėnai" buvo "priverstas" dar bisui padainuoti romantišką "Baltos gėlės".

Adelaidės scenoje pirmą kartą išvydome ir išgirdome dvi "Svajonių" partneres: B. Kymantienę ir V. Bruožytę. Dvi tik ką Australijos dainų darželyje pražydusios gėlės. Scena joms, be abejo, turi magišką, magnetišką trauką. Jaunatvišku užsidegimu jos i ją išeina ir jaunatvišku nerūpestingumu dainuoja. Dainuoja jų pačių parinktas pramogines dainas solo ir duetu. B. Kymantienės nedidelis, tiksliai rezonuojantis balsas, pačios prigimties, atrodo, dėka, skamba lygiai vienodai visame jo diapazone.

Malonus V. Bruožytės sopranas ypač skambus viršutiniame registre, bet dažnai praranda spalvą ir poziciją viduriniame. Padirbėjus su rimtu pedagogu, savo "vokalini instrumentą" be abejo galės tinkamai "suderinti".

Duetuose jų balsai susilieja i darnų skambesį. Abi dainininkės savo pagausiančiu "entuziazmu" dainai, gyva, nevaržoma laikysena, ją paįvairin-

damos sceniškomis pozomis ir užkrečiančiomis šypsenomis, sugebėjo užkariauti klausytojų dėmesį ir širdis. Katučiai aidėjo visuose salės kampuose. I sceną buvo šaukiamos dainų pakartojimams.

Jei abi jaunos dainininkės užsirezentavo kaip tik ką pražydusios gėlytės, tai P. Morkūno vadovaujamas vyrų oktetas vertas "prinokusio vaisiaus" epiteto. Oktete dainuoja ir pats vadovas. Aštuonių vyrų balsai pasiekė ypač sklandaus vokalinio susiklausymo, susidainavimo. Švariai, aiškiai tariamas žodis, kas paprastai gan sunkiai atsiikiama ansambliuose. Pirmoje dalyje padainavo "a capella" keturias dainas. Gan stipriai paveikė klausytojus nežinomo kompozitoriaus patriotinė daina "Tėvynės balsas" - "Norėčiau tavo vieškeliais, tėvyne, amžinai keliauti". J. Grauzinio "Sapnų piliis" melodijos pradžia nusteubino operos "Perlų vėjai", Nadiro arijos panašumu, tačiau ta svetimos kurybos įtaka išblėso tolimesnėje kūrinio muzikoje.

Antroje dalyje jie atliko dar 4 dainas su piano palyda. Gyvai, griežtu ritmu nuskambėjo A. Bražinsko "Vai ruotojai". Lyriniai, raminančiai Slėnio "Mėlynos akys" - "... Lyg pražydė linai", nostalgiskai J. Stankūno "Oškit pušys" ir kulminaciniai, ugningai,

maršo tempu B. Budriūno "Gražinkit laisvę" - ... "I žygį mus šaukia tėvynė", kurią palydėjo plojimų audra. Oktetas, išsauktas bisui padainavo "Ko verki, brangi tėvyne". Šalia aiškios dikcijos pažymėtinas vieneto balsų apvaldymas, sugėbant daugelį muzikinių sakinių atkartoti gražiais "piano ir pianissimo" garsais, lyg tolumoje, kalnuose nuaidinčiais...

Solistams ir oktetui rūpestingai, dideliu atsidėjimu ir subtilumu akomponavo pianistė Z. Prašmutaitė.

Mūsų žodžio "meistras" Sietynas Kubilius, kuris i sceną žengia lyg žuvytė pasinerdama i upelį, paskaitė B. Pukelevičiūtės eilėraščių, suteikė kai kurių paaiškinimų ir priminė Romo Kalantos auką tėvynei. Tautos didvyrio atminimas buvo pagerbtas atstojimu ir minute tylos.

Padėkos žodį dalyviams tarė organizatorius V. Vosylius, sumirgo scenoje gėlytės, o okteto narys Boskis padėjo adelaidiškams 2 iškviėtimą ir nuosirdų priėmimą.

Buvo surengtas ir pasivašinims.

Sekančią dieną, sekmadienį, koncerto dainininkai giedodjo Šv. Kalnario šventovėje mišių metu.

A. Binkevičiūtė-Gučliuvienė

MELBOURNE PRISIMINTAS KALANTA

Melbourne jaunimas vėl parodė savo gyvastingumą, gegužės 19 suruodamas Romo Kalantos minėjimą.

Šiomet jau antrą kartą - sekant sekmingą Vasario 16 minėjimą - Australijos lietuvių jaunimo sąjungos Melbourne skyrius lietuvių visuomenei suteikė progos pamatyti vietos jaunimo paruoštus ir atliktus vaidinimus.

Vasario 16 proga buvo rodomas jau Lietuvių dienų metu Canberra mieste su pasisekimu statytas "Sutikimas".

Ruodamas minėjimą ši kartą jaunimas nesekė standartinio minėjimų formato, bet vėl pastatė vietos jaunimo parašytą vaidinimą apie Kalantos susideginimą. Vaidinime dalyvavo penkiolika jaunuolių.

Per vaidinimą buvo bandyta įžvelgti i priežastis, privedusias prie Kalantos sprendimo susideginti, ieškant atsakymų i per tai iškiliusius moralinius savižudybės, asmeniško atsakominguo ir laisvės siekimo klausimus.

Šie klausimai iki šiol buvo vengiami, komentatoriaus interpretuojant Kalantos veiksmą, tik kaip tautiškumo pasireiškimą.

Vaidinimas rodė problemas lietuvių rašytojų vakaruose, norinčio parašyti romaną apie Kalantą, neturint pakankamai tikslų žinių apie jo padarytą auką.

Autoriui - pasakotojui garsiai darant prielaidas apie įvairias, galimas situacijas, įskaitant ir tariamą Kalantos prisidėjimą prie lietuviško "hipių" judėjimo, jo žodžiai buvo inscenizuojami.

Vaidinimas, kuris buvo turtingas regimais ir garsiniais efektais, publikos buvo priimtas šiltai. Ypač geri buvo šviesiniai efektai, tvarkomi Petro Kružo, Algio Karazijos ir Jono Sadausko.

Pirmąją minėjimo dalį atidarė Australijos lietuvių jaunimo pirmininkė Rožė Makaravičiūtė. Ją sekė Jono Rukšėno deklamacija, Ritos ir Raimondo Bruožių dainos, "Malūnė". Mūsų pastogė Nr. 22, 1985.6.3. psl. 4

lio" šokiai, Marcelės Klimaitės pianino rečitalis, Birutės Prašmutaitės, kurią pianinu palydėjo Laura Baltutytė, dainos ir Rasos Baltutytės deklamacija.

Programos dalyvius pristatė Dona Sadauskaitė, programą suderino Laura Baltutytė.

Po minėjimo iš Tasmanijos atvykęs "Friends of the Prisoners" pirmininkas Fr. Grey Jordan rodė filmą apie sąžinės kalinius Sovietų Sąjungoje "Land of Prisoners".

koresp.

PAGERBTAS A. A. MILVYDAS

Pagerbdamas buvusį korporacijos Ramovės narį a.a. ALEKSANDRĄ MILVYDĄ, Jonas Normantas metams užprenumeravo "Mūsų pastogę" skaitlingai šeimai.

LIETUVIŠKA KNYGA

Gauta Šaltinių bibliotekai: V. Kisarausko "Lietuvos knygos ženklai 1518-1918", Vilnius 84. Z. Sviderskienės "Lietuvos astronomija", Vilnius 84. Jogailaičių dinastijos laikų iki Žygimanto istorinis veiklas lenkų kalba, iliustruotas medžio ir vario raižinių atspaudais - J.I. Kraszewski "Jaszka Orfanem zwanego żywota i spraw pamiętnik", Warszawa 84. A. Rahdon \$ 10 apmokėjo įsigijimą istorinės knygos J.I. Kraszewski "Semko", Jagiello i Jadwiga, Warszawa 82. V. Juškienės auka: Vysk. Motiejaus Volančauskio "Pradžia ir išsiplėtimas Katolikų tikėjimo", Shenandoah, P.A. 1906. Aukojas: \$ 50 A. Čelna, \$ 10 M. Miliauskienė. Žurnalių - J. Bruožis, J. Normantas, V. Savickas.

Nuosirdus ačiū aukotojams!

PAVYKES RUDENS BALIUS

Gegužės 26 įvyko Lietuvių sąjungos klubo valdybos suruoštas rudens balius Lietuvių namuose. Jau 16-ti metai paskutinį šeštadienį gegužės mėnesį yra ruošiamas rudens balius, visuomet sutraukias didelį skaičių tautiečių.

Šiomet salė buvo ypatingai gražiai išpuošta: tvorelėmis, vijokliais ir gėlėmis. Loterijos stalielį puošė 13-ka fantų. Net vienas svetimtautis krautvininkas paaukojo fantą per Angelę Bungardaitę.

Vakaro programą paruošė ir pati šoko Birutė Liebich, o jos vyras Ruediger buvo pranešėju ir prižiūrėju muzikinę dalį. Birutė taip pat vadovavo tautinių šokių grupei. Antroje programos dalyje pasirodė žavios, jaunos ponios su išraiškos šokiais.

Visi buvo patenkinti įvairia programa. Tautiečiai džiaugiasi, kad Lietu-

vių sąjungos klubo valdyba suruoia nuotaikingus balius.

Sąjungos klubo valdyba susideda iš pirmininko J. Gailiaus, Č. Volodkos... Bungardos, J. Medelio ir motelių sekijos vadovės I. Gailiuvienės.

Dalyvis

MI NĖJIMAS

Tremtinių i Sibirą minėjimas įvyks birželio 9, sekmadienį. Šv. Jono bažnyčioje pamaldos 9.30 val. Organizacijos dalyvauja uniformuotai i vėliavomis.

Po pamaldų Lietuvių namuose oficialus minėjimas ir šilti pietūs.

Prašome visus skaitlingai dalyvauti.

Geelong AB valdyba

DOSNUS LIETUVIS

V. GRIGONIS, gyvenęs Moe, Viktorijoje, yra dosnus aukotojas lietuviškiems reikalams. "Mūsų pastogę" prenumeratą užmoka i priekį. Kelis kartus metuose paaukvoja stambias sumas įvairiems reikalams.

Visai neseniai V. Grigonis "Mūsų pastogei" ir Lituanistinei Katedrai paaukojo po \$ 100.

Pareiškiame nuosirdžią padėką ir gilią pagarbą V. Grigonui už rūpinimąsi, kad gyvuotų mūsų tautinė kultūra.

Tauriam lietuviui,

A. A. ALEKSANDRUI MILVYDUI

mirus, žmonai Liucijai, sūnui ps. Algiiui, dukrai ps. Rasai, jų šeimoms ir artimiesiems nuosirdžią užuojautą reiškia

LSS Australijos rajono vadija

Sydnejaus lietuvių savaitgalio mokyklos metiniai baliai virto lyg ir gražia, daug žmonių sutraukiančia tradicija. Ir šiais metais svečių pilnā didžioji Lietuvių klubo salė neapvyli: gražūs papuošimai, puiki muzika, vakarinis, jau daugelio primirštas, apsiirngimas, visam baliui pridavę pakilią ir iškilingą nuotaiką.

"SVAJONĖS" Birutė Kymantienė, Zita Prašmutaitė ir Virginija Bruozytė. Nuotr. J. Šarkausko.

Šio gražaus parengimo kulminacinis punktas buvo iš Melbourne atvykę "Svajonės". Tikrai neapsiriksiau pasakęs, kad tai buvo svajonių "Svajonės". Savo puikiomis dainomis, gražiu apsiirngimu, jaunatviška šypsena ir puikiu dainų išpildymu jos pavergė šio vakaro klausytojus. Ir svečimtaučiai, keli svečiai iš Lietuvos, ten labai dažnai girdi gerus savuosius dainininkus, tapo "Svajonėmis" sužavėti ir su pasigėrėjimu klausėsi jų gražių lietuviškų dainų.

"Svajonės" susikūrė dar neseniai, bet pavieniui, jas sudarančios dainos menininkės, mums Australijoje, o ypač Melbourne, buvo žinomos jau daug seniau. Jos yra: Birutė Kymantienė, Virginija Bruozytė ir Zita Prašmutaitė. Kartu su dainininkėmis atvyko ir Danutė Levickienė, muzikinės balių vadovė. "Svajonėms" scenoje puikiai pritarė ir padėjo pačios savaitgalio mokyklos auklėtiniai: J. Ankus su vargonėliais, R. Čirvinas -

gitarą ir D. Stasiūnaitis - būgnais.

"Svajonių" pagrindinis tikslas ir visas darbas, yra skiriamas būsimam Jaunimo kongresui Australijoje. Reikia tikėtis, kad tokia graži pradžia neleis joms ir po Jaunimo kongreso išsiskirstyti. "Svajonės" džiugins mus ne tik čia Australijoje, bet ir kituose kraštuose, kaip Amerikoje ir Kanadoje. Jos parodys, kad ir Australija turi gerų lietuvių dainininkų.

Turtinga fantais loterija traukė mokyklos globėjas prel. P. Butkus ir "Svajonių" vadovė Dana Levickienė, kai visą vakarą labai gražiai pravedė Viktoras Šlitteris.

Sydnejaus savaitgalio mokykla veikia jau nuo 1952 metų. Ji yra vienintelė likusi iš seniau buvusių trijų mokyklų Sydnejuje. Šiuo metu mokyklai vadovauja J. Lašaitienė, o mokytojausia N. Vencloviene ir E. Viržininkienė. Mokyklos tėvų komiteta, daug padedanti mokytojams, sudaro: V. Šliogeris - pirm., E. Lašaitis, D. Bieri ir J. Birieta. Mokyklos globėjas yra prel. P. Butkus. Šiuo metu mokykloje mokosi 24 mokiniai. Metų eigoje mokykla, be savo jau taip išpopuliarėjusių metinių

Lietuvių namuose, Sydney, dainuoja B. Kymantienė ir V. Bruozytė. Nuotr. J. Šarkausko.

balių, ruošia Motinos dienos minėjimus, metų užbaigimą, išvykas ir kt. Finansinė parama gaunama ir iš valdžios. Šiuo metu yra rengiamas ir tuoj bus išleistas "Mokyklos žinykas", kurį redaguoja rašytoja ir žurnalistė A. Lukšytė.

Buvęs

Sydney lietuvių parapijos savaitgalio mokyklos mokytojai ir mokiniai gale 1984 metų. Priekyje sėdi iš kairės Vytenis Šliogeris (Tėvų komiteto pirmininkas), Jūratė Fraser, Loreta Stasiūnaitytė, prel. P. Butkus (mokyklos globėjas), Jūta Šlitterienė, Nijolė Vencloviene, Emilija Viržintienė ir Julija Lašaitienė. Nuotr. D. Bieri

Nedidelė lietuvių kolonija Perth turėjo progos išgirsti tris jaunas ir gabias lietuvaites, pasivadinusias "Svajonėmis".

I šį tolimą Australijos kampą tenžklįsta nedaug lietuvių menininkų, nes nuo didžiųjų Australijos lietuvių centrų Perth'ą skiria tūkstančiai kilometrų. Didelės kelionės išlaidos mažai lietuvių kolonijai kartais yra sunkiai pakeliamos. Paskutinis kartas, kada čia įvyko stambesnio masto koncertas, buvo 1979 metais dainuojant "Kanados lakštinalgai" Ginai Čapkauskienei. Jos kelionę finansavo lietuviškos institucijos.

Gegužės 12 Perth'e girdėjome jau visoje Australijoje garsėjančias Melbourne lietuvaites, susibūrusias į vokalinę grupę ir savo dainomis žavinčias klausytojus.

Nedidelėje Perth'o Lietuvių namų salėje tilpo geroka šimtinė žmonių, atidžiai klaususių vykusiai parinktos ir parengtos programos.

Dainos sekė viena kita, keitėsi jų pobūdis, kiekviena iš jų iš naujo kėlė susidomėjimą ir klausytojus laikė įtampe.

"Gimtinės padangė" jaudinančiai skambėjo iš lūpų jaunų dainininkių, tos padangės nemačiusių. Matėsi daug

senesnės kartos klausytojų sudrėkusiomis akimis.

Originaliai nuskambėjo lietuviškos "Raudos", kurių vieną atliko visos trys dainininkės.

Virginija Bruozytė Leharo arija "Vilija" padainavo, galima sakyti, visai profesionaliai.

Birutės Kymantienės "Tango", Zitai Prašmutaitėi palydint pianinu, sudarė tikrai pietietiską atmosferą.

Dainininkių aprangos įvairumas ir spalvingumas keitėsi kartu su dainų žanru ir sudarė darnų, harmoningą įspūdį.

Pertiškiai ilgai prisimins jaunas, malonias lietuvaites menininkes ir jų viešnagę. Jų kelionę į Vakarų Australiją parėmė Melbourne lietuvių kooperatinė kredito draugija TALKA, Dainos sambūris ir parapijos choras. Be jų pagalbos šis koncertas nebūtų galėjęs įvykti.

Organizacinį koncerto ruošimo darbą, jo pravedimą, dainininkių globojimą, vaisės vykdė Perth'o lietuvių jaunimas.

Koncerto ir "Svajonių" tikslas garsinti 1987 metais Australijoje įvyksiantį VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą.

V.S.

Pagerbta lietuvių vienuolė Havajuose

Havajai - iš viso pasaulio suvažiuojančių vasarotojų rojus: amžina vasara, žalumynai, gėlės, nepaprastai balto smėlio jūros pakrantės. Turistus vilioja ramūs poilsis ir atsigalvinimas.

Havajai - penkiasdešimtoji Amerikos valstija, apimanti dvidešimt dvi salas, kurių pagrindinė Oahu; ant jos yra Hawaii sostinė Honolulu.

Australijos lietuviams, keliaujantiems į Ameriką nesudaro daug sunkumų ir yra pravartu aplankyti šią nuostabią vietovę. Havajuose randasi maža lietuvių grupelė; nevisi iš jų apleido tėvynę bėgdami nuo raudonojo teroro. Viena iš jų - Suvalkų krašto dukra apleido Lietuvą jausdama pašaukimą dvasiniam gyvenimui.

Sesuo Serapina

Sesuo Serapina - Marija Maziliauskaitė, 1932 metais išvyko į Olandiją ir įstojo į Švenčiausios širdies kongregaciją. Vėliau buvo pasiųsta į Prancūziją atlikti noviciato. 1935 m. padarė vienuoliškus įžadus ir buvo paskirta į Sacred Hearts Convent, Havajuose. Visus savo darbingus metus praleido mokytojaudama vietos seserų vedamoje mokykloje.

Šiais metais sesuo Serapina atšventė savo aukštinį jubiliejų - penkiasdešimt metų vienuolės gyvenimo. Ta proga ji buvo pagerbta ir apdovanojta vietos katalikų dvasiškijs.

Ji sulaukė dar didesnio džiaugsmo ir netikėtos staigmenos. Vysk. A.P. Baltakis, pakelii iš Australijos į Ameriką, buvo apsisitojęs Havajuose ir aplankė sesutę - vienuolę Serapiną.

Serapinos nepamiršo ir vietos lietuviai, suruošdami apsilankymą ir vaišes. Vienuolyno kieme iškeltai Lietuvos vėliavai plevėsuojant, suksambėjo lietuviškos dainos ir sveikinimai.

Nežiūrint metų naštos, sesuo Serapina, kuriai artinasi aštuoniasdešimtieji, yra gyva, energinga, domisi lietuvių veikla laisvame pasaulyje.

Nepaisant penkiasdešimties metų gyvenimo tarp kitaip kalbančiųjų, sesuo Serapina puikiai kalba ir rašo lietuviškai.

V. Augustinavičius

Svajonės

KONCERTUOJA

ADELAIDE - birželio 15, šeštadienį,

Lietuvių namuose, 7 val.

Bilietai \$ 6, vaikams iki 14 m. \$ 3.

Scena iš filmo "Naktis Lietuvoje" ("Draugas")

Kovo 17 Los Angeles (California) ir apylinkių lietuviai turėjo progos pamatyti pirmą (?) lietuvišką vaidybinių filmą ir pagerbti jo kūrėją Praną Valuskį, kuris tebegyvena netoli lietuvių parapijos.

Filmas buvo pagamintas Holivude 1926 metais. Pranas Valuskis, prisiminęs savo bendrakačiui ir Ameriką pasakojimus apie knygnešius laikus, parašė scenarijų ir pavadino jį "Naktis Lietuvoje". Filmo režisierius ir filmuotojas buvo profesionalai amerikiečiai. Valuskiui padėjo jo draugai, mėgėjai scenos darbuotojai.

Valuskis pats rinko akcinių, skolino drabužius ir kitus reikmenis iš filmų bendrovių, parinko aktorius - jis buvo prodiuseris.

Filmo viena kopija su lietuviškais parašais (filmas negarsinis) buvo pasiųsta į Lietuvą. Jos likimas

nežinomas. Angliškąją filmo kopiją International Historic Films bendrovė Čikagoje restauravo.

DAINAVO

VILNIUJE

JAV gyvenantis operos solistas Algis Grigas, balandžio 20 Vilniaus operos teatro pastatyme G. Verdi operos "Traviata" dainavo Žermoną. Operą dirigavo JAV lietuviams, kaip ir Algis Grigas, gerai žinomas muzikas Alvydas Vasaitis. Su Grigu dainavo Violetą I. Milkevičiūtė, o Alfredą V. Noreiką. Abu savo laiku stažavę La Scalos operoje.

Lietuvos televizija paruošė laidą apie Lietuvos operos kūrėją Kiprą Petrauską, jo gimimo šimto metų sukakties progą. Ši laida jau buvo

rodoma per Vilniaus televizijos stotį. JAV gyvenantis operos solistas Grigas, Vilniaus operos teatro pastatyme G. Verdi operos "Traviata" dainavo Žermoną. Operą dirigavo JAV gyvenantis muzikas Vasaitis.

Almis Simankevičius, botanikės Danos ir dailininko Viktoro Simankevičių sūnus du metus gyveno Sydney ir tarnavo vienoje įstaigoje. Dabar grįžo į Melbourne ir birželio 8 išvyksta į Indiją. Žada ten pagyventi kelias savaites. Almi dominą stipriai Indijoje pasireiškianti Zen dvasia (tam tikras požiūris į gyvenimą). Indų tautos pažiūra į skurdą ir mirtį yra labai skirtinga nuo kitų kraštų, ypač nuo Vakarų. Almis norėtų suvokti tokį gyvenimo supratimą, kuris daugumą indų visai neskatina praturtėti ir tuo labiau negarbinti materialinių vertybių.

Pabuvojęs Indijoje keletą savaičių, Almis vyks į Nepal - Katmandu; tai kraštas, pasižymintis labai sena kultūra. Be to, Himalajų kainai taip pat Almi vilioja juos patyrinėti.

Po to Almis su ekskursija, specialiu autobusu vyks per visą Indiją, Azijos kraštus: Pakistaną, Libanoną, Izraelį ir kt., iki atvyks į Londoną. Kelionė autobusu truks du mėnesius.

Iš Londono Almis vyks į Paryžių, aplankys naujai įsisteigusius Lietuvos namus ir gal net kurį laiką gyvens Paryžiuje. Jį dominą dailė, gal net ją studijuos Paryžiuje.

Patologas dr. H. Lukšė prieš kelis metus buvo pakviestas į Bathurst apskrities ligoninę vadovauti patologijos skyriui, kuris teikia patologinių tyrimų rezultatus mažesnių miestelių ligoninėms.

Dr. H. Lukšė nesitenkina vien profesiniu darbu. Tris kartus savaitėje jis žaidžia squash ir yra narys Bathurst šachmatų klube. Pernai buvo pradėtos oficialios žaidynės dėl taurės. Narių yra nemažai ir, iki visi

turi "du galus" ar "du galus"? Čia, tarp kitko, galininko linksnis. (domu koki linksnį ir iš kokios gramatikos vartojo laiško autorius?)

Taigi, gerb. redaktorium, ne tik lazda turi du galus, bet ir juokiasi puodas, kad katilas juodas.

Su pagarba

Vyt. Bernotas

Gerb. redaktorium,

"Mūsų pastogės" Nr. 17 skaitytojų laiškuose buvo rašoma apie vieno laikraščio reikalingumą: "Pastogės Aidai ar Aidų Pastogė". Tame straipsnyje rašoma apie pasikalbėjimą tėvo su sūnum apie senimo ir jaunimo plyši. Manyčiau, kad plyšys yra netik tarp jaunimo ir senimo, bet jis yra ir senimo tarpe, nekreipiant dėmesio į esamą ekonominę padėtį. Minėto straipsnio autorius teisingai sako, kad abu laikraščiai sunkiai verčiasi - tą rodo apyskaitos. Užsisakant abu laikraščius kainuoja \$ 50, o vienas kainuotų, sakysim, \$ 30 ar \$ 35. Atpultų daug pašto išlaidų.

"Mūsų pastogę" prenumeravau nuo pat atvykimo dienos, gyvendamas Bathurste. Persikėlęs į Newcastle buvau MP platintojas. Sužinojęs iš kun. J. Gaidelio, kad steigiamas antras laikraštis Melbourne, protestavau. Pridėjus dar pora lapų, tilptų ir katalikiški ir evangeliški straipsniai. Juk esam vienos tautos vaikai - visi galim sutilpti į vieną laikraštį. Dažnai tos pačios žinios kartojamos abiejuose laikraščiuose. Abu laikraščiai tikisi aukų, bet abu remti darosi per daug.

Iki nepervėlu, reikėtų bendrai telkti esamas jėgas tautiniams ir

sužaidę partijas, užtruko iki šių metų gegužės mėnesio. 1984 metų Bathurst šachmatų klubo čempionu tapo dr. H. Lukšė. Neužilgo bus taurės įteikimo iškilmės.

Dr. H. Lukšė, gyvendamas Sydney, buvo įsijungęs į Lietuvių klubo šachmatininkų tarpą.

m m

Gervazas Maukelė

PENSININKIŠKI APSIDŪMOJIMAI

Išnešę muilą nuo "vaduotojų". Seniai jau džiaugiamės kraštu nauju. Kuris čia priėmė mus apsaugon, Sočion, ir, aciu Dievui, neblogo. Pasižmonėt išleidome vaikus, Ir sau gyvenam jau ramius laikus. Išėję pensjon. Tik keikiam tuos. Kas mūsų santaupas gal susišluos... Juk išgyvenus čia ilgus metus, Ir susikrovus didelius turtus, Pašvilpk jau pensijai, lengvatoms, Kas iš spaudos jau aiškiai matos. Kai kas dar mėgsta žuvį...sigauti. Ar į tarybų šalį nusigauti. O kam dar skrandis ne visai prakium. Tas ir į pilną stiklą pasižiūri, Ir sau smagiai išlenkęs "į sveikata". Trumpam gyvenimą linksmesnį rato. Ak, nesvarbu, jei nosį nubalnoję. Kvailai, skaudžiai, susižaloja kojos. Juk, apsigydęs, išspagiriuojęs, Stiklinę su draugais ir vėl kiноja. Ir taip čia slenka pensininkų dinos. Ir taip čia kiūta žili jų metai. Gerai paskaninus kiaulieną krienis, Ir ateities jokių pilių nestatant. Kai prisiverdam pončukų, cepelin. Prisikepam riebių bulvinių blynų. Tai, prisikirtus jų, net pilvas kala. Nepageidaujant jau geresnio mato. O laidodami pensininką broli. Ir laidodami pensinikę sesę. Su liūdesiu giliu širdy užkase. Dėl to nekaltinam cholesterolį. Bet giltinę, kuri trūnėsį seną. Nuo žemės sluoja į kapų nirva.

B.L.

Mielas redaktorium,

sveikinimai tau ir visiems "Mūsų pastogės" bendradarbiams iš "Ace Springs". Čia šilta, dangus yra mėlynumo, miestelis kaip žaislas raudonų dykumų; krašto vaizdas apibūdinti aštrių uolų keterom, sportininkų formų ir grožio.

Siunčiame geriausius linkėjimus.

Jurgis ir Jolanta Janavičiai

"Mūsų pastogės" bendradarbis ir talkininkas Jurgis Janavičius prie tekstų surinkimo kompiuterio.

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

KAI IŠ DIDELIO RAŠTO,
IŠEINA IŠ KRAŠTO

Gerb. redaktorium,

Nepretenduojau į lietuvių kalbos žinojimą, nes jos niekad gerai nemokėjau ir nesupratau. Lietuvių kalba man buvo peilis, kuris kirtu ir klupdė mane pradžios mokykloje, o vėliau gimnazijos suole. Geriausias mano pažymys gimnazijoje budavo trys su minusu, po kelių prieš tai turėtų dvejetų. Ir, žinoma, tą nuskriaustą trejetuką gaudavau ne dėl geriau paruoštos pamokos, bet dėl mokytojo galios, kad turėčiau galimybę prieš trimestro galą gresianti dvejetą atitaistyti bent į tris su dviem minusais.

Tikiuosi, kad viršų perduotus prisiminimus, redaktorium, suprasi. Tau nereikės žiūrėti į lotynų kalbos žodyną ar kvaršinti galvą koki anglų kalbos žodį aš pasiskolinau, perdurbau ir paverčiau lietuvišku. Rašau paprastą lietuvių kalbą kurią ir aš, ir tu galim suprasti.

Žinoma, norėdamas pasirodyti labai mandriu, galėčiau perduoti savo prisiminimus sekantiškai:

"Pretenzijų nereiškiu lituanistinės lingvistikos savo individualia komprehencija... Mano ultimatus skoliarinis - akademinis laimėjimas buvo minimalus vien dėl 'magistris simpatia', kad turėčiau šansą prieš akademinio mokslo konkluziją rektifikuoti 'per aspera ad astra' blogą pažymį."

Tai kaip matai, mielas redaktorium, lietuvių kalba galima puikiausiai išreikšti savo mintis, kaip rašiau

Mūsų pastogė Nr. 22. 1985.6.3, psl. 6

ŠAULIŲ VEIKLA

Šaulių kuopos veikla Melbourne

D.L.K. Vytenio šaulių kuopa Melbourne neseniai susitvėrė, bet lietuviškoje veikloje energingai dirba. Kuopos pirmininkas - V. Pleškūnas. Šaulių kuopoje yra 55 nariai: 45 vyrai ir 10 moterų. Uniformas yra įsigiję 16 vyrų ir 6 moterys. Kuopoje yra kelios sekcijos: moterų, lėšų telkimo Pasaulio Lietuvių jaunimo kongresui ir lietuviškų piršlybų - piršlys "Vytenis".

Pasaulio Lietuvių jaunimo kongreso lėšų telkimo sekcija "Talkos" sąskaitoje turi \$ 800.

Nepriklausomybės šventės iškilmingose pamaldose, o po to minėjime Lietuvių namuose, šauliai dalyvavo uniformuoti ir su vėliava.

Sausio 19 K. Prašmutas surengė šaulių gegužinę V. Pleškūno sodyboje. V. Pleškūnas skaitė paskaitą apie Gedimino sapną, krivių krivį Lizdeiką ir Vilniaus įkūrimo legendą. Po to P. Bartuška iš Melton skaitė du patriotinius eilėraščius ir vieną satyrinį.

M. Prašmutienė su dukromis visus gegužinės dalyvius vaigydino, o V. Ribaciauskas ištroškčius gaivino gėrimais. Žaidimus sklandžiai pravedė M. Žiogienė.

Kovo 17 šauliai surengė Putvio-Putvinskio minėjimą. Kartu buvo paminėtas ir prof. Eretas. Paskaitą

skaitė Alisa Baltrukonienė. Tautinių šokių grupė "Malūnėlis" vadovaujama B. Karazijienės, pašoko tautinius šokius. P. Morkūno vadovaujamas oktetas padainavo kelias dainas. Šio minėjimo metu kai kurie šauliai buvo apdovanoti šaulių medaliais, gautais iš Centro valdybos.

L.Š.S.T. Šaulių Žvaigždės kavalierius, kun. P. Vaseris šaulių medalius prisegė: Juozui Kvietelaičiui ir sava-

norini - kūrėjui Adomui Useliui. Po to buvo sugiedotas Tautos himnas.

Minėjimas užbaigtas iškilmingomis vaišėmis.

Gegužės 5 įvyko metinis šaulių kuopos susirinkimas, kurio metu buvo pranešta apie pasiūstą petiją Jungtinėms tautos Pabaltijo valstybių išlaisvinimo reikalui. Šaulių kuopos lėšomis buvo atspausdinti Melbourne jaunimui keletas šimtų protokolų ir du pirmieji žurnalo "Jaužinės" numeriai. Melbourne paremti chorai: parapijos chorui atspausdintos gaidos. Buvo paremti įvairūs leidiniai.

Vyskupui P. Baltakiui lankantis Australijoje, šauliai dalyvavo jo pastikime ir įvairiose palydose. Šaulių kuopos vardu, vysk. P. Baltakio kelionės išlaidų padengimui surinkta \$ 235.

K. Prašmutas

Parama "Mūsų pastogei"

"Mūsų pastogei" aukojo:

\$ 100 - V. Grigonis, Vic.
Po \$ 25: M. Burneikienė, W.A.; V. Pažereckas, Vic; V. Vaitiekūnienė, Vic.

\$ 20 - S. Zablockienė, NSW.
Po \$ 15: Julius Dambraskas, NSW; J. Krupavičius, W.A.; V. Patašius, NSW; E. Volkas, Vic.

Po \$ 10: Vytautas Bernotas, NSW; L. Cox, NSW; J. Gailius, Vic.; J. Norvydienė, Vic.; A. Reisgys, NSW.
Po \$ 5: K. Cieminis, S.A.; A. Gabas, Vic.; J. Jankienė, Tas.; V. Lozoraitis,

NSW; A. Norkeliūnas, S.A.; B. Wunderlich, NSW.

NAUJI "Mūsų pastogės" skaitytojai

S. Baltūnas, S.A.
A. Gabas, Vic.
J. Mockūnas, S.A.
Dr. A.V. Stankevičius, S.A.
Linas Vaičiulevičius, Tas.

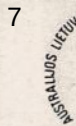
ar ne kvailystė mokėti \$9880 už \$6000 vertės automobilį?

... bet daugelis tą padaro pasirašydami su finansinėmis ištaigomis sutartis mokėti per penkis metus kas savaitę "tik" po \$38.

Būtų daug pigiau palmti žemo nuosimžio TALKOS paskolą ir dar net didelę nuolaidą gauti perkant automobilį grynais pinigais.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA "TALKA" Ltd.
ADELAIDE — MELBOURNE — SYDNEY

7

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDE

Aukos A.L. Fondui

(25), V. ir D. Francai, P. Krutulis (15), V. ir T. Kaspučiai (15), J. ir E. Petrukėnai ir, T. ir V. Repševičiai (25).

Po \$ 2 - F. Garnys, I. Kazlauskienė, M. Lingienė (102) ir T. Rutkūnas.

\$ 100 - Apolonija Czelna (111), Vic.

\$ 50 - L. ir A. Kaladės (120), Vic.

\$ 20 - Vincas Žygas (90), Vic.

\$ 200 - a.a. Vlodo Iva-Ivaške-

vičiaus palikimas A.L. Fondui, Vic.

\$ 100 - Natalija ir Jurgis Liutikai prisimindami savo tėvą Česlovą Liutiką jo mirties metinėse, N.S.W.

Pertho lietuvių kapelionui a.a. kun. Thomas Tomich mirus, jį pagerbdami vietoje gėlių aukojo A.L. Fondui:

\$ 100 - J. Miliauskas (110).

Po \$ 20 - Z. ir E. Budrikiai (160), J.

ir R. Paščekai, G. ir P. Patupiai (270).

Po \$ 10 - J. Babarskas (20), P.D.

Čekarauskas, A. ir E. Čižeikai, J.

Čyžas, E.K. Lingė, J. ir O. Liutikai

(205), A. Miliauskas, S. Miliauskas, E.

ir P. Plučai (20), V. Skrolys (50), E.

Žukauskienė.

Po \$ 5 - A. Balakauskas, V. Butkys

(15), Z. Čečys, V. ir F. Cibulskiai

A.a. Veronikai Čekienei Melbourne mirus, ją pagerbdami vietoje gėlių A.L. Fondui aukojo:

\$ 10 - V. ir A. Baltrukonai (150).

A.a. Povilui Protui Sydneyje mirus,

jį pagerbdami vietoje gėlių aukojo

A.L. Fondui:

\$ 10 - J. ir L. Balčiūnai (480), Vic.

A.a. Aleksandrui Milvydui Melbourne mirus, jį pagerbdami vietoje gėlių

aukojo A.L. Fondui:

\$ 30 - Adolfas Kalkopas (95),

\$ 20 - J. ir S. Meiliūnai (752) ir

\$ 5 J. Paragienė (137).

A.L. Fondo valdyba nuoširdžiai sveikina naujus Fondo šimtininkus: Apoloniją Czelną, L. ir A. Kalades, Nataliją ir Jurgį Liutikus ir J. Miliauską.

Nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams ir Fondo talkininkams.

Vaclovas Rekešius

A.L. Fondo Iždininkas

Aukos vargonams

Jau daugelį metų Sydney lietuviai savo pamaldoms naudojami Lidcombe priemiestyje esančia katalikų St. Joachim parapijos bažnyčia.

Švęsdama savo 100 metų įsikūrimo sukaktį, parapija nusprendė įsigyti naujus vargonus. Kadangi tie vargonai, kainavę apie \$ 70.000 yra nuolatos naudojami lietuvių, Sydney lietuvių katalikų misijos kapelionas prel. P. Butkus suorganizavo rinkliavą, per kurią buvo surinkta \$ 4004. Čia skelbiame aukojusių sąrašą:

Po \$ 100 - prelatas P. Butkus, Bronius Pivariūnas, S. ir J. Jūragiai, J. ir J. Skuodai, R. ir M. Cibas, jnr., S. ir A. Abramavičiai, S. ir A. Montvidai.

\$ 60 - V. ir A. Kabailai.

Po \$ 50 - V. Rušienė, R. ir M. Cibas, snr., Monika Narušienė, V. Ruša

(mirus), A. ir J. Ankus, V. ir J. Burokai, Anų šeima, jnr., Konstantinas Ankus,

B. ir V. Barkai, V. ir J. Šlitteriai, K. ir V. Andriūškai, Ad. ir M. Laukaičiai, A. ir

J. Bagaslauskai, J. ir J. Šarkauskai, B. ir V. Kondrackai, E. ir K. Belkai, A. ir B.

Sidarai, Juozas Makūnas, Ladygų šeima, A. ir V. Jonušai, A. Lokys, T. ir D.

Kava, V. Šimanavičienė, J. ir A. Stasiūnaičiai.

Po \$ 30 - L. ir M. Cox, E. ir J. Lašaičiai.

\$ 22 - A.A.A. Lee.

Po \$ 20 - E. ir D. Bartkevičiai, R. ir J. Červin, P. Antanaitis, I. Venclovas, I.

Daniškevičienė, S. Šaparienė, E. ir E. Šlitteriai, Dr. Bagdonas, E.

Maurusevičienė, V. Juzėnienė, J. ir A. Mikutavičiai, P. ir B. Ropės, K. ir V.

Bitinai, S. ir J. Kušleikiai, E. ir B. Kiveriai, P. Pullinen, Dr. B. Vingilis, Valė

Stanevičienė, Juozas Grybas, V. ir N. Jurksaičiai, V. ir E. Stasiūnaičiai, J.

Penkaitienė, A. ir J. Šidlauskai, p. Čilvinas, Jonas Sakalauskas, M. ir K.

Eirošiai, V. Juod, J. Brukštas, J. Zakarauskas.

Po \$ 15 - A. ir S. Vinevičiai, B. Vilkiečiai.

\$ 14 - A. ir A. Skirkai.

Po \$ 10 - Pranas Andriukaitis, M. Statkus, V. Bernotas, V. Skeivys, A.V.

Šutas, E. Valiokas, S. Stribinskas, A. Pauliukonienė, A. Talandis, N.

Liutikaitė, V. Gulbinas, R. Zakarevičius, J. Sirutis, E. Slonskis, V. Laukaitis,

E. Meskauskas, K. Pelurytis, J. Kustienė, A. Bartkus, J. Barila, S. Šatkauskas,

J. Paltanavičius, Z. ir A. Storpisčiai, O. Stošienė, M.A. Česnavičius, L. Pukys,

A. Čekauskas, L. ir B. Žaliai, E. Dryža, J. Mickienė, A. ir O. Leveriai, J.

Žemaitis, V. Švirinas, J. Gatavičius, Z. Vičiulis, V. Žekonis, P. Mažeika, Rita

Symons, J. ir P. Tallat-Kelpšai, Ona Miniotienė, Jonas Zinkus, P. ir E.

Viržintai, Ona Baravykienė, N. Čelkienė, K. Ščitnickienė, A. Marašinskienė,

A. Kramilius, Ang. Stasiūnaitienė.

Po \$ 5 - p. Koliavienė, Petras Burokas, E. Rašymas, Ona Karkauskienė, A. ir

M. Lenčiai, J. Maurusevičius, J. ir J. Kalgovai, O. Kapocienė, V. Raciūnas, V.

Baguslowski, A. Mišeikis, L.T. Bilevičius, Ang. Laukaitienė, P. Žitkauskas, L.

Zigmantas, J. Daubaras, V. Glionertas, E. Badauskienė, P. Doniellenė, Pr.

Sakalauskas, A. Skirka, G. Antanėlis, Alg. Dudaitis, p. Kalėda, N.

Vaičiūrgytė.

Po \$ 4 - J. ir O. Žukauskai, A. Bačinskas, J. Karkauskas, J.J. Janavičius.

\$ 3 - A. ir P. Pečiuliai.

Po \$ 2 - J. Naudžiū, J. Griškaitis, B. Aleknaitė, C. Kanteika.

\$ 1 - J. Macijauskas.

Velykų dieną bažnyčioje surinkta \$ 450.

Gyvojo rožančiaus būrelis auka \$ 250.

Per p. Eirošių (pavardė neįskaitoma) \$ 5.

Teatylgina Viešpats visiems
Už nuoširdų duosnumą,
O rinkėjams už uolumą!

Tegul šių vargonų akordai pakilūs -
Su mūsų giesmėm dar ilgai nenuityla!

Prel. P. Butkus
Sydney lietuvių kapelionas
Mūsų pastogė Nr. 22, 1985.6.3., psl. 7

SYDNEY LIETUVIŲ NAMUOSE

8

LOTERIJOS

Patiksliname jau skelbtus Lietuvių namų balius "M.P." loterijos rezultatus:

I prizą - Eva Kubbos dovanotą paveikslą laimėjo bil. nr. 530 (J. Mašanauskas, Collingwood, Vic.).

II prizą - Canon Snappy 20 foto aparatą bul. nr. 262 (M. Milienė, NSW).

III prizą - "Cafetiere 5012 Coffee Maker" - kava gaminti aparatą dovanotą A. Kataržio, laimėjo bil. nr. 281 (J. Ward, Hurstville, NSW). IV prizą - "Magnus", šampano bonką bil. nr. 738 (B. Dambrauskas, Warwick Farm, NSW).

LAIMĖTOJAI

Laimėtus prizus galima atsiimti klubo raštinėje.

PASKOLŲ - AUKŲ VAJUS

Aukojo: D. Bajalėnė (Newcastle) - \$ 100 ir V. Narušienė (vietoje dalyvavimo klubo metiniame baliuje) - \$ 20. Nuosirdžiai dėkojame.

Primename, kad visi pasižadėję skolinti, kuo skubiau įmokėtų pinigų dar prieš galą šių finansinių metų. Netrukus bus siunčiami paraginimo laišukai. Kiekviena užtęsta diena mums kainuoja mokant didesnius nuosimčius.

ISVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS

Tautos fondo atstovybė ruošia Birželio aukų minėjimą birželio 9. Minėjimas prasidės pamaldomis St. Joachims bažnyčioje 11.30 val. ryto. Sv. Mišias už mūsų tautos kankinius laikys prel. P. Butkus MBE, giedos Dainos choras.

Po pamaldų, tą pačią dieną 3 val. Lietuvių klube, Bankstown, vyks viešas minėjimas su šiais dienai pritaikyta programa. Paskaitą skaitys Jaunimo sąjungos pirm. Rita Barkutė, bus šiai dienai skirtos poezijos. Minėjimą užbaigs Dainos choras, vadovaujant B. Kiveriui ir B. Aleknaitei.

Tautiečiai iš arti ir toli kviečiami gausiai dalyvauti pamaldose ir minėjime. Aukos šios dienos proga skiriamos Lietuvos laisvės bylai.

Tautos fondo atstovybė, Sydney

DAINOS CHORE

Gegužės 24 Dainos chorą galutinai apėjo ilgamečiai choristai Emilija ir Edvardas Šlitteriai. Salygų verčiami jie persikėlė pastoviam gyvenimui arčiau prie vaikų į Queenslandą. Po repetitijos atsisveikindami, Dainos choro pirm. A. Kramilius ir dirig. B. Kiveris pastebėjo Šlitterių pareigūną ir uolumą. Palinkėjus sveikatos ir sėkmės laimingai įsikurti naujoje vietoje, buvo pakeltos taurelės už Emilijos ir Edvardo sveikatą ir sugiedota jiems ilgiausių metų.

Laimingu sutapimu dalyvavo ir prel. P. Butkus, kuris atsisveikino su savo buvusiais parapijiečiais. Dainos choras tikisi, kad atsiras pakaita atsirusiai spragai užsipildyti. Šiuo pakartotinai kreipiamės į baisingus tautiečius jungtis į Dainos choro eiles.

Dainų choro valdyba

ŽMOGAUS TEISIŲ DRAUGIJA

Prisimindami 1941-mų metų bausiojo birželio aukas, neturime užmiršti kovotojų už žmogaus teises, kurie šiandien kalinami Sovietų Sąjungos vergų stovyklose.

Birželio 15, šeštadienį, 4 val. Sydney Lietuvių namuose, Bankstown, Lietuvių žmogaus teisėms ginti draugijos ir Jungtinio baltų komiteto pakviestas svečias iš Tasmanijos, Baltic News redaktorius Algis Taškūnas parodys keletą video filmų apie psichiatrinius kalėjimus ir koncentracijos stovyklas Sovietų Sąjungoje.

Prelegentas taip pat supažindins žiūrovus su kalinių globos organizacija.

cijų veikla.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Rengėjas

LAIŠKŲ RAŠYMAS

Sekmadienį, birželio 9, po birželio tremimų minėjimo, Bankstown Lietuvių klube bus rengiamas laišku rašymas lietuviams sąžinės kaliniams Sovietų Sąjungoje. Kviečiame tautiečius paaukoti savo laiko ir laiškais, paguosti mūsų brolius ir seses kovojančius ir kenčiančius dėl mūsų tautos.

Sydney Australų - lietuvių žmogaus teisėms ginti komitetas

KATALIKAI IR MASONAI

Masonerija ir krikščionybė nėra suderinamos. Šią mintį pakartotinai pabrėžė Vatikano dienraštis "L'Osservatore Romano", primindamas 1983 m. tuo reikalu išleistą Vatikano tikėjimo ir doktrinų kongregacijos oficialų pareiškimą. Kiekvienas katalikas, kuris priklauso masonomams, sunkiai nusideda, nes išpažįsta pasaulėžiūrą, kuri atmata pagrindinių tikėjimo tiesų absoliutumą.

KAUNE

MIRTIES GĖRIMAS

Vokiečių spauda paskelbė, kad, išgėrę metilio alkoholio nelegalioje smuklėje, Kaune mirė mažiausiai dvylika žmonių.

Sunkvežimio šoferis pardavė 200 litrų metilio spirito nelegalios smuklės šemininkei, kuri keletą dienų vaišino savo svečius.

"E.L."

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708-1414)

KIEKVIENA PENKTADIENI
(7.30 - 11.30)

ŠOKIAI KLUBE (KAINA \$3)

KIEKVIENA PENKTADIENI
(6.00 - 8.00)

SMORGASBOARD

Kaina \$ 5 (įskaitant šokius!)

NEUŽMIRŠKITE, KAD:

Šeštadienį, birželio 8, 7 val. Vokiečių klubo

CONCORDIANER DANCE

Šeštadienį, birželio 22.

TRADICINIS JONINIŲ VAKARAS

Šaunus balius

Gegužės 25 Parapijos savaitgalio mokyklos tėvų komitetas suruošė Lietuvių klubo patalpose įdomų balių su mažu koncertu. Atsilankė arti 200 svečių. Komiteto rūpesčiu buvo pakviestos iš Melbourne mūsų kylančios jaunos žvaigždės dainininkės Birutė Kymantienė ir Virginija Bruozytė. Jos pasivadino SVAJONIŲ vardu. Joms akomponuoja Zita Prašmutaitė, o muzikinę vadovė yra Danutė Levickienė. Visus nepaprastai nustebino Sydnėjaus jaunimo talka šiam koncertui. Jie papildė akomponiatorę su savo orkestrėliu. Profesionališkai ir kai kurias dainas elektroniniais vargonais įsijungė Justinas Ankus, su būbnais Denius Stasiūnaitis ir gitara Rikardas Cervin. Ši melburniškių ir sydnėjiečių kombinacija davė nepagallėjo jiems gausių plojimų. Vakara atidaryti tėvų komiteto vardu Vytenis Šliogeris iškviėtė mokyklos globėją prel. P. Butkų MBE. Publikoje matėsi daug žmonių ir iš kitų bendruomenių. Gandai buvo, kad dalyvavo vienas mokslininkas ir iš Lietuvos, čia atvykęs į konferenciją. "Svajonės" padainavo lengvesnio žanro dainų.

Jaunosios SVAJONĖS negaliėjo publikai nei gražių balsų, nei jaunystės spinduliuojančių šypsnių. Pasikalbėjus su jaunomis dainininkėmis paaiškėjo, kad "Svajonės" sudaryti paskatino Australijos jaunimo sąjunga. Dainininkės tikisi, kad tai paskatins Australijos jaunimą jungtis į jaunimo sąjungą, nes Australijoje 1987 m. įvyks sekantis Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas.

mo kongresas.

Linkime sėkmės ir dėkojame jaunoms viešnioms iš Melbourne ir Sydnėjaus jaunimui už puikią programą, o organizatoriams už gražų šeimynišką vakarą.

kor.

TAUTOS FONDE

A.a. Igno Pranulio atminimui laidotuvių metu per Canberros Tautos fondo įgaliotinį Antaną Švedą, vietos geilių, Lietuvos laisvės reikalam, aukojo:

Po \$ 20 - A. Švedas, I. ir N. Venclovas.

Po \$ 10 - V. Gulbinas, O.M.

Po \$ 5 - Z. ir Z. Vičiuliai, R.

Venclovas, B. Barkus, V. Gaidzionis,

ir B. B. ir S. Šatkanskas ir neišskai-

toma pavardė.

\$ 2 - S. Šaparienė.

Viso \$ 97.00.

Nuosirdus ačiū už nevystančią

gėles.

Tautos Fondo atstovybė, Sydney

Aukos Lituanistikos katedrai

Po \$ 100 - Sydney lietuvių klubo biblioteka, V. Grigonis, B. Stašionis, Lietuvoje mirusio tremtinio brolio Petro atminimui ir J. Mašanauskas.

Po \$ 50 - P. Armonas ir H. Meiliūnas.

B. Stašionis
Lituanistikos katedros
įgaliotinis Australijai

MŪSŲ PASTOGĖ

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.

Cekius į pašto perlaidas prašome rašyti
Lithuanian Community Publ.Soc.Ltd. vardu.
P.O. Box 550

Bankstown, N.S.W., 2200.

Redaktorius: J. Mašanauskas
P.O. Box 550, Bankstown, 2200.

Administracijos adresas:
P.O. Box 550, Bankstown, 2200
Administracijos tel. 709 4846
Prenumerata:
Australijoje metams \$ 25
Užsienyje papr. paštu \$ 30
Oro paštu į N. Zelandiją \$ 40
Oro paštu kitur \$ 55

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Nenaudoti rankraščiai negražinami ir nesaugomi. Norintieji nepanaudotus rankraščius atgauti, siųsdami turi pridėti sau užadresuotą voką su pašto ženklų. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

SYDNEJAUS LIETUVIŲ KLUBUI SKUBIAI REIKALINGAS

TARNAUTOJAS - TARNAU- TOJA

Pareigos: klubo vedėjas (Secretary-Manager grade I) arba baro vedėjas (Bar Supervisor), priklausys nuo kandidato prityrimo ir noro dirbti. Atlyginimas pagal susitarimą. Prašymai turi pasiekti klubą ne vėliau š.m. birželio 15. Prašymus adresuoti:

CONFIDENTIAL
Board of Directors
Lithuanian Club Ltd.
P.O. Box 205,
Bankstown, NSW, 2200.

Dėl smulkesnės informacijos vakarais galima skambinti klubo sekretoriui, tel. 869-2466.

Mūsų pastogė Nr. 22, 1985.6.3, psl. 8

Printed by Rotor Ltd.